

Lázár József Mint Katona A Közös Hadseregben

Itt az édesapám [Lázár József] van katona korában. Édesapám 1891-ben született, Nagybányán. Érettségije volt, kereskedelmi iskolát végzett. Banktisztviselő volt Szatmáron, míg fiatal volt, és azután az első világháborúban az Osztrák--Magyar Monarchiában volt közös hadsereg, abba volt besorozva, főhadnagy volt, végigharcolta az egész világháborút. Harcolt az összes frontokon,

megkezdve Galícián, Románián, Szerbián ment át, Bukarestet is elfoglalták, van Bukarest mellett egy helység, Găesti [Bukaresttől északnyugatra], ott városparancsnok is volt. Amikor volt a visszavonulás, ő is visszavonult az osztrák--magyar csapatokkal, és akkor került ő Magyarországra át. Mert tudta, hogy egy rossz pont itt a román hatóságok szemében, [hogy városparancsnok volt Găesti-en], nem jött vissza egynéhány éven keresztül, ott megtelepedett Magyarországon. Nagyon sok kitüntetés volt az édesapámnak. Ferenc József adott egy nyugdíjazási oklevelet is neki, annyi nyugdíjat ítéltek meg, hogy abból gondmentesen élhetett volna. De az Osztrák--Magyar Monarchia csődbement, először távozott a király [vagyis meghalt Ferenc József császár 1916-ban], azután ugye Habsburg Ottónak az apja [IV. Károly, Magyarország királya, a Monarchia utolsó uralkodója 1918. november 13-án lemondott az államügyekben való részvételi jogáról, november 16-án pedig Budapesten kikiáltották a Magyar Népköztársaságot. -- A szerk.], úgyhogy abból semmi se lett. Édesapámnak sok háborús sebesülése volt: negyvennyolc sebesülése volt, az egyik szeme is hiányzott neki. Ezen keresztül ötvenszázalékos hadirokkant volt, és kapott rokkantsági nyugdíjat, így menekült meg a családunk a deportálástól mint kivételezett. Nagybirtokok voltak akkor, és mivel a gazdálkodáshoz értett édesapám, ispán volt Nagyecsed mellett, Zsírospusztán. Az egy uradalom volt az ecsedi lápon, melynek a tulajdonosa, egy Forray nevezetű Budapesten lakott. Három ilyen gazdatisztje volt ennek a Forray nevű uradalomnak, az egyik volt édesapám, és egy másik Vértés Móric, az édesanyám [Groszman Sára] egyik nővérének a férje. És ott ismerkedtek meg [a szüleim], édesanyám ott volt a testvérénél, Malvinnál vendégségben. Miután 1924-ben összeházasodtak, édesapám egy másik nagybirtokon volt gazdatiszt, majd az 1925-ös évben Hajdúnánásra költöztek. Hajdúnánáson kibérelt édesapám egy városi szállodát és vendéglőt, 'Bocskay Vendéglő és Szálloda' volt a neve, azzal foglalkozott. Én is, a testvérbátyám is Hajdúnánáson születtünk. A testvérbátyám [Lázár István] 1925-ben, én 1929-ben. Édesapám szigorú volt, szóval volt családi fegyelem. Fegyelem volt a házban. Őszintén megmondom, hogy mikor az öreg otthon volt, akkor mukkanni nem lehetett. Amikor kilépett, akkor aztán éltük a világunkat. Hajdúnánásról körülbelül 1930-ban átköltöztünk Debrecenbe. Ott is vendéglője volt édesapámnak, 'Kossuth Vendéglő és Szálloda', arra már én emlékszem mint kicsi gyermek. A debreceni nagyállomás előtti téren volt a vendéglő és szálloda. És Debrecenben voltunk, azt hiszem, vagy három évig, de édesapámat a honvágy hazahozta. A szülei itt éltek, és hazacsalták édesapámat. Rábeszélték, hogy vegyen egy kis birtokot Szatmár mellett egy községben, Vetésen. De az volt a hátsó gondolat, hogy hozza át az összespórolt pénzecskét, vegye meg a földet, ők [a nagyszülők] itt gazdálkodnak, és mi maradjunk csak odaát [Magyarországon]. De apám nem volt erre hajlandó, nem ment ebbe bele. Ő is jött, és nagy családi vita keletkezett ebből. Ugyanakkor megvette a szatmári családi ház felét is a szülőktől.